

NOVA DELAVSKA ZMAGA.

Pravica do stavkovnih štraž pri-
mana.

IZKORISČEVALCI SE PENE JEZE.

Chicago, Ill., 7. decembra. — Livarska tvrdka "Amerie. Founds Co." v East St. Louisu je pri- njen zveznem sodišču izposlovala sodniško prepoved, ki prepove- duje delaveem razpostaviti stav- kovne straže okoli livarne. Podjetnikom so veselja žareli lica in poskovala srca, češ, zdaj bodo strajkarji knalu na koleni.

Delavske strokovne organizaci- je so proti sodniški prepovedi vložile priziv na zvezno prizivno sodišče, ki je ugodilo prizivu in s tem priznalo, da imajo strajkajoči delave pravico razpostaviti stav- kovne straže.

Vsled te razsodbe so podjetniki poparjeni in John M. Glenn, tajnik delodajalske zveze za Illinois, je joka, da je razsodba usodepolna za "lastnino" in pravico" po- sameznika, da išče delo, kjer ga je volja.

Glen pravi: "Mož se ne boji mirev stakovnih straž, ampak je strah pred opeko."

Stvar je malo drugačna, kot jo prikazuje tajnik podjetnikov.

Podjetniki se boje mirev stakovnih straž, posebno če povedo stakovku v obraz, da je sramota- tanj, če opravlja Judežev de- lo. Stavkokaz se prične sramovati vojega izdajstva in se pridruži stavkarjem. Če podjetniki naj- moje profesionalne stavkokaze, tedaj vedno ti ničvredneži izziva- jo rabuke, zanašajoč se na skrite samokrese in da se jim nič ne zgo- di, etudi vbjijejo stavkovno stra- zo.

Popolnoma primerno je označil razsodbo prizivnega sodišča John J. Fitzpatrick, predsednik "Ame- rike delavske federacije" v Chi- eagu, ki je dejal: "Če je poročilo o razsodbi resnično, tedaj so sodniki prvi pogledali v zakonik mesto na denarne listnice."

Razsodbo so podali sodniki

Mack, Alschuler in Evans, v ka- teri izjavljajo, da je razpostav- ljenje mirev stakovnih straž po- stavno.

Razsodba je dalekosežnega po- mena in bo vplivala tudi na ob- cinski svet v Chicagu. Že se sli- šijo glasovi, da se ustavovi v po- lejskem departmentu poseben

stavkovni biro in da se ne sme s

strajkajočimi delave tako posto- pati kot s hudodeleci. Policija je

tukaj, da vrši svoje dolžnosti, ne

ne na uslužbo podjetnikom.

Razsodba je dalekosežnega po- mena in bo vplivala tudi na ob- cinski svet v Chicagu. Že se sli- šijo glasovi, da se ustavovi v po- lejskem departmentu poseben

stavkovni biro in da se ne sme s

strajkajočimi delave tako posto- pati kot s hudodeleci. Policija je

tukaj, da vrši svoje dolžnosti, ne

ne na uslužbo podjetnikom.

Hud in težak je boj delaveev

na njih pravice in napredek je ko-

naj opaziti v tem boju. Ali delave-

le napredujejo in počasi raz-

padajo in se drobi moč podjetnikov,

ki mora končno popolnoma razpa-

sti.

OTROCI UMIRAJO POČASI LAKOTE.

Milwaukee, Wis., 7. decembra.

Vsled neznosne draginje stradajo

bolnovezni otroci, katerih starši

si morajo z delom služiti vsakda-

ti kruh. To dejstvo so dognali

zdravniki in bolniške strežnice v

zivnih šolah.

Otroci dobivajo v smislu poro-

čila komaj 40 odstotkov hrane, ki

je potrebno telo. Mnogi otroci, ki

so bili preiskani, so v tako slav-

sem fizičnem stanju, da izgledajo

kot jetični. Ko so otroke poslali k

izvedenemu, da jih preiščejo radi

zdravstvenega stanja, so iz-

vedenci dognali, da so otroci le

podhranjeni.

Tukajanje oblasti izjavljajo, da

je že v interesu stradačnih otro-

kom. Lačni vstajajo, lačni so o-

podne in lačni hodijo spati.

Današnja krščanska družba se

zgrajala nad betlehemskej detom-

rom, ne primre pa ljudskim oderu-

hom, ki z neznosno draginjo kop-

je prenari grob delavskim otro-

kom.

Tako kapitalistična zver, kjer

ima moč, preganja bojevnike za

slobodo.

ŽRTEV DRAGINJE.

Nauki za tiste, ki hočejo ljudstvu dokazati, da se živi s 40 centi na dan.

\$12 NA TESEN.

Chicago, Ill., 7. decembra. — Mrs. Ana Oram, stanujoča na 1749 W. Monroe ulici, je izvršila samomor s plinom. Zapustila je pismo, ki je prava batina za tiste ljudske osrečevalec, ki hočejo v času splošne in neznosne draginje dokazati, da se oseba lahko preživi s 40 centi na dan in se pri takem prehranjevanju še prav dobro počuti. Soprog Ane je zaslužil \$12 na te- den. Pismo, ki razgalja delavsko družinsko tragedijo v celi nagoti se glasi:

"Toliko gre na tezen: \$4 za sta- narinje, \$2 za opoldanski obed in vožnjo z ulično železnicijo. Ostane še šest dollarjev na tezen za luč, kurjavo, hrano in obleko, za zdra- vila in potrebe soproga, otrok in mene. Dolžna sem okoli \$180 na mnogih računih. Prihranju lahko en dolar na tezen, da odplačujem dolg. Bog pomagaj siromakom!"

Ubogi Johnny, svet nama ni hotel dati, prilike za življenje. Vem, da boš skrbel po svojih naj- boljših močeh za otroke in odpusti mi. Moj križ je pretežak; ne morem ga nositi dalje."

Tvoja Ana.

V takih razmerah odhajajo pro- letarci prostovoljno s tega sveta. Življenje postane za ne pretežka butara in vržejo ga od sebe, ker je zanje nepretrgana in neznosna muka. Pridejo pa vsegasiti modri- jani, ki niso bili nikdar lačni v svojem življenju in ne vedo, kaj je skrb za vsakdanje življenje, in hočejo proletareem dokazati, ka- terim ne ostane na osebo niti 20 centov na dan, da se človek imenitno po- čuti, če potroši 40 centov na dan za svoje potrebe.

O, veliko je trpljenje proletar- cev dandanes, a še večja je hinav- ščina imovitega razreda!

NOVE VRESTE SODNIJSKE PREPOVEDI.

Clearfield, Pa., 7. decembra. — Podjetniki so izumili nove vrste sodnijske prepovedi, da prisilijo delavee delati za staro mezzo. Zveza rudniških operatorjev v srednjem Pennsylvaniji je izposlovala sodnijsko prepoved, ki pre- poveduje Mosbanon Coal družbi povišati plačo svojim nastavljenecem za 33 in tretjino odstotkov. Zagovornik podjetniške zveze je dejal pred sodiščem, da povisite plači krši pogodbeno plačilno lest- vico med delaveem in zvezo opera- torjev, po kateri se mora ravna- ti tudi Mosbanon Coal kompaniji, ki je član te zveze.

Advokatje podjetnikov skrbe, da se delavee s sodnijskimi pre- povedmi obdrži v stari sužnosti. Če podjetniki ne bodo dobili sodnijskih prepovedi proti razpostav- ljenju stavkovnih straž, jih bodo dobili na drug način, da oškodujejo delavee, ki se bojujejo za zboljšanje svojega položaja.

Delavee morajo zahtevati, da se sodnikom postavno prepove izda- jati sodnijske prepovedi v vseh sporih med delaveem in podjetniki. To je edina odpomoč proti sod- nijskim prepovedim.

KAPITALISTIČNA BESTI- JALNOST.

Washington, D. C., 7. decembra. — Kapitalistična bestjalnost in ma- ščevalnost sta prisilili ruskega so- cialista Leva Trotzkega, da je od- potoval v Havano na Kubo, kamor je na potu sedaj.

Trotzki je ob izbruhu vojne u- rejeval ruski socialistični list v Parizu. Od tukaj so ga poslali v progonanstvo v Curih na Švicars- kem. Iz Švice je pobegnil v Bar- celono na Špansko, da odide pre- ganjanju, a prišel je iz dežja pod kap. Na Španskem so ga pre- ginali umoristi in ga prisili, da se je ukral na parnik, ki je od- plul v Havano.

Tako kapitalistična zver, kjer ima moč, preganja bojevnike za slobodo.

PROTI POGLOBITVI KANALA.

Vodna zveza med Mississippijem in Velikimi jezeri ne prija pospeševalcem milita- rizma.

VOJNI DEPARTMENT PROTIV KULTURNEMU DELU.

Washington, D. C., 7. decembra. — Poslovna zveza med Mississippijem in Velikimi jezeri ne prija pospeševalcem milita- rizma.

WILSON IN DELAVCI

RUMUNCI UŠLI IZ PASTI.

SPLOŠNA MOBILIZACIJA VSEGA MOŠKEGA PREBI- VALSTVA V AVSTRIJI.

V januarju se snide avstrijski parlament; kateremu bo vsiljena na- redba za splošno mobilizacijo moš- kih od 17 do 60 leta po vzgledu Nemčije. — Petrograd pravi, da so se rumunske armade rešile. — Praznik v Berlinu. — Blokada Grške kot pritisk entente.

Lloyd-George na čelu angleške vlade.

ZADNJE VESTI.

PO PADCU BUKAREŠTA.

Berlin, 7. dec. — Generalni štab, ki je sinoči na kratko poročal, da sta padla Bukarešč in Plešt v ro- ke centralnih zaveznikov, nazna- nja danes, da se uničijo premagani Rumunci na vsi fronti. Nemške čete so okupirale Kampino na železniški med Brăilem (Kronstadt) in Pleštom in več kot 5000 Ru- muncev je bilo včeraj ujetih.

Berlin, 7. dec. — Rusi so zopet ponovili napade v moldavskih go- rah, severno od Dornavatre in v dolini Trotus. Napadi so bili odbiti. Deveta in podonavsko armada pod maršalom Mackensenom sta premagali Rumunce in Rusce na zna- glimi napadi in za nagrado sta do- bili Bukarešč, glavno mesto Ru- munike, ki je postal najnovježja frte zavegniškega programa. Plešt, Kampino in Sinajia so v na- naši posesti. Premagan sovražnik se umiče na vse fronti. 9100 Ru- muncev in Rusov in poleg tega 106 častnikov je včeraj padlo v naše roke.

Berlin čez London, 7. dec. — V Berlinu je bil danes praznik. Vse je praznovalo okupacijo Bukare- šta. Časopisi so izali v posebnih, svečanih izdajah, katere so za- stojni delili med ljudi. "Lokal An- zeiger" piše, da je Rumunija kot samostojna država prenehala ek- sistirati.

London, 7. dec. — Lloyd-George je danes obiljubil delavski stranki dva sedeža v kabinetu, en sedež v vojnem svetu in tri podtajništva pri novi vladi. Dalje je obiljubil, da bo izposoval državno kontrolo nad živilji, premogokop, paro- brodarskimi družbami in železni- cami. Delavski stranka zahteva podtajnika tudi v ministrstvu za zunanjine, zadeve.

Sir Edward Grey ne bo več mi- nister.

Pariz, 7. dec. — Uradno se raz- glasa, da so se zaveznički odločili za popolno blokado Grške zaradi zadnjih napadov na francoske čete v Atenah.

London, 7. dec. — Iz Petogra- da poročajo, da so Rusi zadreževali sovražnika na levem krilu rumun- ske armade, dokler se ni zadnja izvila iz pasti. Umikajoči se Ru- munci so rešili veliko zalogo ma- terijala.

AVSTRIJA BO MOBILIZIRALA CIVILNO PREBIVAL- STVO.

Ženeva, 7. dec. — Iz Dunaja po- ročajo, da bo cesar sklical avstri- sko parlament v januarju in prvo delo državnega zbora bo, da po vzgledu Nemčije sprejme naredbo za splošno mobilizacijo moškega prebivalstva od 17 do 60 leta. Bol- garija in Turčija bosta storili rav- no to v bližnji bodočnosti.

London, 7. dec. — "Lokal An- zeiger" v Berlinu poroča čez Ko- penhagen, da je prišlo vsega skup- ogov okrog 100.000 Rumuncev v nemške ujetniške tabore. Dalje poroča "Anzeiger", da je bil Bu- karešč malone prazen, ko so prišli Nemci. Rumunec so uničili vse na- (Dalje na 3. str. 1. kol.)

VРЕМЕ.

Jasno in bolj mrzlo proti več- ru v soboto v Illinois, Indiana, spodnjem Michiganu in Ohio. Gorkejše v Missouri in Iowi. Temperatura zadnjih 24 ur v Chicagu: Najvišja 64, najnižja 44. no to v bližnji bodočnosti.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Izkuje dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglašev po dogovoru. Nakupoval se je vredno.

Naravnost: Združljeno države (Izven ZDA) in Canada \$5 na leta, \$1.50 na pol leta in \$5 na tri meseca; Članstvo in časopis \$4.50 na leta, \$2.25 na pol leta, \$1.125 na tri meseca.

Nadjet na vas, kar ima vse v Novem: "PROSVETA"

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organs of the Slovenske National Benefit Society

Issued daily except Sundays and Holidays OWNED BY SLOVENIC NATIONAL BENEFIT SOCIETY

Advertising rates on agreement

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Telofon Lawndale 4638.

Datum v oklepaju n. pr. (December 31-16) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam s tem dnevom poteče naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

Prisiljeno delo.

Volitve so minule in so že pozabljene, Wilson je zopet dober za stiri leta — in kaj ga zdaj briča!

Wilson sicer ve, da so zanj glasovali tudi delaveci in zato jih hčete poplačati. Delaveci so dobre in pohlevne duše in zakaj ne bi vzeli vsakega plačila, čeprav je tudi vroča brea! Saj so ga vendar volili in pokazali s tem, da so z njim, da gredo za njega v ogenj ali vodo in da jim je vseeno, če jih njegova vlada boža ali tepe. In gospod preident se ne moti, če računa, da vzamejo delaveci vse za dobro, kar se jim ponudi — kajti drugače bi ga ne volili!

Skratka Wilson je v torek povabil kongresu, da hoče imeti zakon prisilene arbitraže za železniške delave; zakon hoče, ki bo jasno določal, da delaveci ne smejajo zaštrajkati, temveč morajo delači, dokler ne bo končana preiskava, ki bo dognala, kaj prevzaprav delaveci hočejo in da li imajo pravico zahtevati to, kar hočejo.

Vsa stvar se glasi seveda zelo nedolžno. Štrajk bi bil prepovedan le toliko časa, dokler traja preiskava spora med delaveci in družbami. Ko bo preiskava končana, potem delaveci lahko zaštrajkajo, če misijo, da se jim godi krivice. Ali ni to lepo? Toda preiskava! Ako bi preiskava trajala en dan ali en teden, bi delaveci morda še počakali — ampak bog bodi zahvaljen, gospodje pri vladu in veliki gospodje v ravnateljstvih železniških družb bodo že poskrbeli, da preiskava lahko traja leto dni ali pa pet let!

Najboljša strategija v vojni je, da general udari na sovražnika, kadar vidi lepo priložnost. Pri delavecih mora veljati tudi ta stratežnost, drugače je bolj izgubljen, preden se začne. To pravijo, da imelo organizirano delavstvo že od nekdaj, da je napovedalo boj

štavko, kadar je bil čas ugoden za to. Predsednik Wilson pa hoče pomandrirati to pravico. Železnišarji ne bi smeli iti boj, kadar so pripravljeni, temveč morali bi skakati, dokler se kapitalisti pripravijo, in ta bi se zadnji pripravili dobro, o tem more dvomiti le delavci.

Wilsonovo priporočanje se ni zakon, toda kongres je danes kapitalistična zakonskovačnica. Ma

lo je tam delavskih prijateljev in samo eden Meyer London iz New Yorka je pravi delavski zastopnik Adamsonov zakon za osemurni delavnik je bil sprejet

ne iz prijateljstva do delavstva,

temveč iz strahu pred železniško

štavko. Kakor hitro je sprejet

zakon za pristno arbitražo, je že

železnišrom odsveto najmogočnejše orožje, ki je izvojevalo osemurni delavnik železnišarjem bodo zvezane roke in kapitalističnim zakonskodajalcem se ne bo več treba bati.

Kajpada zdaj gre samo za železnišarje. Ali ce je enkrat vržena ob tla ena najmočnejših organizacij, kdo more jamčiti delavstvu, da ne pridejo za njeno družbo? Kdo more jamčiti, da se prišna arbitraža ne raztegne tudi na drugo organizacijo in na druge organizacije?

Tako plačuje Wilson. Delaveci so nagradili Wilsona, ker je "njihov prijatelj" in zdaj jim vrača nagrado. Vsekakor je glasovala zanj velika večina železnišarjev v sladki zavesti, da je njihov "zaščitnik", in zdaj imajo plačilo, kakršnega sa zasluzili! Kaj njega kriga! On je za stiri leta in potem najbrž ne bo več kandidat — in zato ne potrebuje več delavskih glasov.

Bridka šola — toda koristna!

Boj proti jetiki.

Ta teden je v Združenih državah posvečen boju zoper tuberkulozo na plučih ali jetiko in zdravstvene oblasti se trudijo podučiti ljudi, kako se je treba boriti proti tej bolezni, ki zahteva največ svojih žrtev med delavstvom.

O jetiki ni nobene tajnosti več, kako pride in kaj jo povzroči. Vsak zdravnik ve, da jetiko zapladijo majhne, nevidne živalice, ki se imenujejo tuberkulozni bacilli. Zajedo se v pluča in jih žro toliko časa, da jih uničijo. To je jetika. Tuberkulozni bacilli so v nečistem zraku in pridejo v pluča z vdihavanjem. Svež in čist zrak je naveči sovražnik teh živalic, zatorej tudi dobro zdravilo zaper jetiko. Ampak sam zrak še ne zadoštuje. Ako je človek slabega telesa ustroja vsed slabje in nezadostne hrane in vsed težkega garanja, tedaj mu ne bo pomagal niti čist zrak, kajti tuberkulozni bacilli najdejo v slabih plučih slabega človeka gorko gnezdo, iz katerega se ne dajo pregnati tako luhko. Vsak človek v slabem zraku dobi bacile v svoja pluča, toda če je močan na redilnih snoveh, tedaj poginejo bacilli takoj, čim pride čist zrak v pluča. Jetičen postane le isti, kdor nima v svojem telesu dovolj tistih naturalnih sredstev, ki sproti premagajo bacile in jih uničijo. Vzrok jetike je torej beda in njeni spremjevalci so nevednost, težko delo s posledicami telesne utrujenosti in izčrpanosti in zanemarjenost v stanovanju, kar je zopet posledica in nevednosti. Zato pa je jetika najbolj vdomačena med revnimi ljudmi, mezdni sužnji v zaduhlih stanovanjih, kjer so stlačeni kakor ribe v škatli in kamor nikdar ne pride svež zrak; zato se tudi po pravici imenuje — proletarska kuga.

Jetike ne ozdravijo nobena zdravila, ki se vlivajo v želodec. Kdor to verjame, je bedak, in zdravnik, ki ponuja taka zdravila, je slepar in mazač. Vsak dober zdravnik vam pove, da najboljše zdravilo zoper jetiko je svež in čist zrak, dobra hrana in počitek, seveda dokler jebolezen še ozdravljuje. Ali kako naj revez pride do teh sredstev, ko pa biva v zaduhlem stanovanju in spi v sobi, kjer morda spijo še dva ali tri drugi z njim in dihajo vso noč drug drugemu stokrat predihaj in strupen zrak iz pluč, a če odpre okno, mora pa dihati snrud in prah iz okužne ulice! Vrhutega pa nima dovolj gorkote v sobi, da bi lahko prenesel mraz ob odprtrem oknu pozimi. In dobra hrana in počitek za delaveca? To bi se reklo delati norca iz njega, če mu zdravnik priporoča tudi sredstva.

Tako mora bedno ljudstvo čakati in umirati za jetiko!

Zgoraj: Otroci jetičnih staršev pri vsakdanji telovadbi v zavodu Chelsea Tuberculosis Clinic v New Yorku z namenom, da se utrdijo v boju proti jetiki. — Spodaj: Otroci na Francoskem se igrajo "Rdeči kriš."

podzemeljska in zaduhla stanovanja, ki so nakupičena v najbolj nezdravih krajih v vseh večjih mestih, bi s tem odvzela profit hišnim lordom, ki pobirajo rent — in tega vlada noče! Če bi vlada ustavnila svoje sanitarije in prevezla vso skrb za jetične bolnike na svoje stroške, bi s tem pokvarila profit zasebnim družbam in neštetim političnim grafterjem, ki imajo danes v rokah zdravnišča — in vlada tega zopet noče!

Tako mora bedno ljudstvo čakati in umirati za jetiko!

DOPISI.

Wick Haven, Pa. — V tukajnici se dela vsak dan, zasluzek je pa kakor povsod precej slab, posebno za delaveca, ki ima družino. Draginja je taka, da bi moral človek v teh časih služiti denar kar na mernike, če bi hotel kaj prihraniti. Slovencev je tukaj in v okolici precej veliko naseljenih; mnogi imajo tudi lastne hiše. Nobeden pa se v Prosveti še ni oglasil, torej sem bila jaz primorana prijeti za pero, ker sicer bi svet misil, da smo vsi odšli v zakope. Priporočam rojakom, da naročajo širijo in tudi pridno čitajo naš delavski dnevnik Prosveto in agitajo za S. N. P. J. Imamo tudi socialistični klub, ki precej dobro napreduje; tako je prav, saj socializem je edino sredstvo, ki nas more rešiti iz krempljev požrešnega kapitalizma.

Društvo Lunder Adamič, spadajoče k S. N. P. J., priredilo je dne 30. novembra veselico, ki je prav dobro vspela. Društvena blagajna si je opomogla za 40 dolartov. Druga veselica priredila se bo pa na 30. decembra t. l. Na to veselico povabimo tudi pl. Gajžlo, pa tistih "pildkov", ki jih je neko na Potokarjevem "fenu" nujil, naj kaj seboj prinese, ker tukaj jih zelo potrebujemo. (Pl. Gajžla pravi, da so se tako posušili, da jih kar ni več mogoče v roko vzet.)

Kniekerboeker Coal kompanija in Baeker-Whitney Coal družba sta še vedno trmoljali in nočeta priznati zahtev ruderjev.

Taka je situacija v Hooversville in samoposebi se razume, da ruderjem ni svetovati, da bi sem hodili za delom.

MILITARIZEM MARŠIRAL

Washington, D. C., 7. decembra.

Militaristom in imperialistom ne zadostuje povečana armada in mornarica, ampak hočejo pomnožiti tudi vojaške šole v Združenih državah. Če militaristi in imperialisti nekaj hočejo, potem povejajo želite tajnik, katerega naloge je, da skrbi za pojačanje militarizma in marinizma. V svojem letnem poročilu priporoča vojni tajnik Baker, da se ustanove vojaške pripravljalnice, iz katerih bi

na tujem, ampak če mu je določen konec, naj počiva v domačem kraju. (Le nič strahu, dopisi z novicami iz slovenskih naselbin navadno zanimajo rojake. Op. ur.) Končno pozdravljam vse člane in članice S. N. P. J., posebno pa ščititelje Prosvete. — Ljubljanska kuharica.

Burgettstown, Pa. — V tem kraju se dela vsak dan, samo vozov večkrat primanjkuje. Rovi so uniščeni in razen rogov je tudi ena velika tovarna, v kateri je zaposlenih mnogo delavev. Zaslubi se še precej dobro in tudi delo se dobri. Slovencev je tu kakih deset družin, ki imajo svoje hiše. Pred par meseci so vstanovili društvo "Slovenska Gorica" in ga pridržili S. N. P. J. pod številko 287. Govor se nekaj, da se po novem letu začne graditi Slov. Dom. Lepo je od tukajnih Slovencev, da so tako napredni; upam, da si v krogatku vstanovimo tudi socialistični klub, ker le v zmagi socializma je rešitev delavškega vprašanja. Priporočam rojakom Prosveto in Proletarea, ki sta edina prava slovenska delavska lista v Ameriki. — Pozdrav vsem članom S. N. P. J. in čitateljem Prosvete. — Frank Stegovce.

Štrom Amerike.

STAVKA RUDARJEV ŠE TRAJA.

Hooversville, Pa. — Mnogo zunanjih rudarjev sodi, da je stavka tukaj končana. Resnica na tem je le toliko, da sta Federalna kompanija in Hearst Coal družba, ki operirata dva majhna rudnika, podpisali pogodbo in so se ruderji vrnilji na delo. Pri velikih tvrdkah pa stavka še traja.

Čeprav je tukaj so rešitev delavškega vprašanja. Priporočam rojakom Prosveto in Proletarea, ki sta edina prava slovenska delavska lista v Ameriki. — Pozdrav vsem članom S. N. P. J. in čitateljem Prosvete. — Frank Stegovce.

ZAKAJ SO JAJCA DRAGA.

Baltimore, 7. decembra. — Joshua W. Miles, davčni uradnik in "mož stare korenine," je podal povsem druge vzroke za pomanjkanje perotnine in jaje, kot jih navajajo narodni ekonomi, trgovci in drugi.

Dejal je:

"Brez jaje in kokoši in brez kokoši in jaje. Kokoši in jaje pa nimata, če ne skrbite zanje. Bil je čas, ko so se farmarske žene in hčere pečale s perotinarstvom, ki jim je donašalo denar. Ta čas je minil. Mesto, da bi se farmarje žena, sestra, nečakinja in tet pa tega pečale s perotinarstvom, pa vidim, da tratijo čas v avtomobilih in z obiski. Yes sir," je povdari stari Joshi, "avtomobili in dobrčas za farmarja so zakrivile sedenje razmere."

Njegov prijatelj je skimal, pa kaj je hotel napram človeku, ki bi najraje videl, da svet na večne čase ostane pri eizi.

KAKO SKRBI CERKEV ZA ŽELODEC.

New York, 7. decembra. — Cerkev kongregacionalne trojice je dala postaviti v sobo za oddih prav točajko mizo, ki je doslužila svoj čas v pravem salunu, in na kateri se je penilo pivo in iskrna divinka 95 odstotkov.

Ni čudo, če tova cerkev, ki izdeluje oružje in strelivo, pretresa mraz, kadar slišijo, da mogoče pri-

po tem dijaki odhajali v vojaško akademijo v West Point ali v Annapolis. Vojni tajnik misli na ta način dobiti tudi zadostno število rezervnih častnikov za slučaj splošne mobilizacije.

V ameriški republiki danes ne opuste nobenega sredstva, ki služi za pojačanje militarizma. V par letih bodo Združene države ravnotako militaristične po zaslugi kapitalizma kot je Nemčija. In kdor se bojuje za mir in proti militarizmu, se mora v prvi vrsti bojevati proti kapitalizmu in za socializem. Kapitalizem pomeni vojno, socializem pa mir.

VSAKDJANJI ROMANČEK.

Chicago, Ill., 7. decembra. — Alfio Dikello, staničnič v New Yorku, se je odločil, da sprejme enega fanta na hrano in stanovanje, da si tako pomnoži svoje dohode.

Včeraj so fanta, ki se piše Leonardo Strano in ženo Dekella a tretirali v Chicagu. Pri ženi so našli \$500, ki jih je vzel svojemu soprogu za slovo.

Nektere osebe so obtožene nemirov, druge umora.

Chantute, Kans., 7. decembra. — Seferino Arenas je ustrelil zastavniča J. F. Jerseyja v njegovem zastavniču. Arenas je zbežal, a se ga ujeli. On trdi, da je Jerseyja ustrelil po nesreči. Kupoval je samokres, o katerem ni vedel, da je nabit in sprožil je petelinu.

Altona, Pa., 7. decembra. — John A. Cheryla, zavirač na Pennsylvanijski železnici, je vlastnik prerezal na dvoje. Pritegnuti je hotel zavoro, ko je počila veriga vagonov na njem in nekatere bodo umrle za poskodami.

Škode je nad \$100,000.

New York, 7. decembra. — V mornariškemu arzenalu je pri gradnji oklopnača "New Mexico" zastavljalo 160

Evropska vojna in vesti iz inozemstva.
(Nadalejovanje iz preve strani)

za sesanje petroleja v velikem petrolojskem okolišu Plešta, Nemci so že vposlili delavce, popravljajo naprave.

Po mnenju angččkin vojnibnikov bo Rumunija ostavila vso silovo in branila le Moldavijo

in sto milij dolgi fronti. Rumunija clada ni izdala nobenega u

poročila, odkar se je zad

teden presejila v Jasini ob ruski

Tukajšnji protivladni kritiki

pa ostro napadajo zavezniško

omocijo, ki se je po njihovem

zakrivila katastrofo na

Rumunskem. Predvsem pa zvra

čijo krvido na Greyu in pravijo,

da pade Bukarešta mora biti sra

ta s lehernega Angleža. "Dai

"Mail" vprašuje, kam je šlo

milijonov funtov šterlingov,

ter je Anglija plačala za žito

Rumunski, n Nemeji se hva

ta, da so žito vplenili.

V splošnem pa prevladuje mne

si, da pade Rumunske pomeni

zaključanje vojne. Vsa iztočna

zdaj visi na Rusiji.

Petrograd, 7. dec. — Vojni ur

daj danes poroča: Na transilvan

ski fronti se nadaljujejo boji. V

zahodni nadaljuje sovražnik z na

čini in posrečilo se mu je, da je

rumusko fronto med Bu

rešom, Titu, Pleštom in Dok

niklji. V Karpatih smo okupi

li krib tri vrste južno od Jablo

na, toda vsled silovitega sovraž

ničja smo bili prisiljeni osta

ti zasedeno pozicijo.

Cagliari, 7. dec. — Vojni ur

daj danes poroča: Naše čete, ki

postavijo bitki severno od Do

reša na Rumunskem, so zajele

mož in vplenile tri baterije

anglijskih topov.

POLOŽAJ NA BALKANU.

Berlin, 7. dec. — Vrhovno po

ročištvo v Solunu poroča: Srbi

francoske čete so včeraj iz

giale nadaljno uspele severno od Do

reša na Rumunskem, so zajele

mož in vplenile tri baterije

anglijskih topov.

NEMCI OŽIVLJAJO OFENZIVO

PRI VERDUNU.

Berlin, 7. dec. (Brezžično v Say

il) — Generalni štab danes po

da, da so nemške čete včeraj na

izgiale nadaljno uspele severno od Do

reša na Rumunskem, so zajele

mož in vplenile tri baterije

anglijskih topov.

London, 7. dec. — Na somški fronti

bila vroča artilerijska bitka

na oba straneh Bouchavesnesa,

na današnje uradno poročilo.

Sampaniji je francoska artilerijska

razpršila nemške čete severno

od Fontaine-en-Normo

Na levem bregu Mase pri Ver

du je sovražnik včeraj popoldne

ljudi topniški preparaciji na

del naše čete na iztočni strimi

čet "304" in uspelo mu je, da

je pridobil nekaj tal.

London, 7. dec. — Uradno poro

čištvo, da so Angleži uspeš

ni uveljavili v nemške zakope južno

od Neuville St. Vaasta. Na

četih ob Anere se vrše topniški

drugi novi ni.

IZ ITALIJANSKE FRONTI.

Dunaj, 7. dec. — Včeraj je u

delno poročilo pravi: V noči 4.

je na hidroplanski škodron

škodron bombardirali militarišči

zaprave v Tržiču z bombami

načrti na kalibru. Vsi hidroplani

se vrnili kljub silovitemu proti

ognju sovražnika.

Berlin, 7. dec. — Vojni urad po

čištvo, Aktivnost sovražne artile

rije je včeraj nadaljevala v do

Astori na Tiroškem. Sovražni

škodron, ki so se bližali našim po

četam v Sečolari, so bili odbici

na Gorico in Jadranskim mor

se vodijo topniški dvoboji.

IZ RUSKE FRONTE.

Petrograd, 7. dec. — Južnoiz

točno od Pomorjan (zapadno od

Tarnopola v Galiciji) so naše o

glede patrulje napadle sovraž

stražo blizu Korinke — pravi ge

neralni štab — in se vrnila z ne

kaj ujetniki. Dalje so naše patr

ulje vodile uspešne boje ob reki Bi

striči in v okolišu Stari-Lisea.

Berlin, 7. dec. — Na fronti če

ti ob reki Naravju v Galiciji je

oživelja ruska artilerija.

LLOYD - GEORGE, VODJA AN-

GLEŠKE VLADE.

Politični potres na Francoskem in

Ruskom.

London, 7. dec. — Politične kri

ze v zavezniških državah zatem

njujejo celo dogodke na Rumun

skem. David Lloyd-George je spre

jel vodstvo v kabinetu in zdaj je

na delu, da organizira novo vla

do. V političnih krogih nervozno

pričakujejo, kakšno politično lice

bo imel nov kabinet in da li ga

podpre večina v parlamentu.

EKSPLOZIJA V MUNICIJSKI

TOVARNI — 26 DELAVK

MRTVIH.

London, 7. dec. — Uradno se na

znanja, da se je prejšnjo noč pri

petila eksplozija v neki tovarni za

izdelovanje municie, kjer so vpo

deni brez malega same ženske. 26

delavk je mršivih in okrog 30 te

lesno poškodovanih.

NEMŠKA SUBMARINKA BOM

BARDIRALA PORTUGAL-

SKO MESTO.

Pariz, 7. dec. — Nemška subma

rinka — ali jih je bilo več — je

včeraj bombardirala loko in mesto

Funchal na portugalskem otoku

Madeira. V luki je bila potopljena

francoska topničarka Surprise

s 34 možmi na krovu in dva por

tugalska parnika. V mesto so pa

dale granate dve uri in usmrtili

okrog trideset oseb, dočim mate

rialna škoda ni bila posebno ve

lika. Submarinka je izginila, ko

so oglasili portugalski topovi v

trdnjavi nad mestom. Funchal je

glavno mesto na otoku Madeira.

London, 7. dec. — Vesti iz Pe

trograda namigujejo nove izpre

membre v ruskem ministrstvu. Rus

ki kabinet je sicery delno že reor

ganiziran, toda duša ni zadovolj

na s tem in pritisk ruskega parla

menta je tako velik, da je vsak

dan pričakovali novih resignacij v

ministrstvu.

ANARHIJA V ATENAH.

London, 7. dec. — Pločaj na Gr

čkem je tak, da lahko vsak čas

izzove nove popade med Grki in

zavezniški. Zadnji so izgubili kon

trolo nad brzovojom in časnikar

sko cenzuro, vsled česar so ro

jalisti ustavili vsa poročila, iz kat

rih bi se dalo posneti, kakšne so

resnične razmere. Izvedelo se je

te, da je kraljeva vlada u

le toliko, da je kraljeva vlada u

stavila vse časopise Venizelosove

